

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-03-08

Diarienummer 0595/22

Handläggare

Jonna Segerberg/Kultur/GBGStad

Telefon: 031-368 32 14

E-post: jonna.segerberg@kultur.goteborg.se

Förslag gällande offentliga nämndsammanträden och allmänhetens närvaro

Förslag till beslut

I kulturnämnden

1. Kulturnämnden beslutar att hålla sammanträdena öppna enligt följande;
 - a. Allmänheten erbjuds att närvara digitalt på nämndens sammanträden efter föranmälan.
 - b. Allmänheten medges yttranderätt under särskild punkt på föredragningslistan för att kunna ställa frågor till nämndens ledamöter och ersättare.
2. Kulturnämndens beslut gäller från och med sammanträdet 2023-04-24.

Sammanfattning

Förvaltningen bedömer att nämnden behöver revidera tidigare beslut om offentliga sammanträden och allmänhetens närvaro. Säkerhetsläget för politiker har under de senaste åren förändrats och pandemin har visat på nya digitala lösningar som möjliggör andra sätt att närvara vid kulturnämndens sammanträden. För att åter igen öppna nämndsammanträden för allmänheten anser förvaltningen att nämnden behöver fatta ett nytt beslut med säkerhetsskäl, finansiella skäl och digital utveckling i beaktning.

Under pandemin gjorde nämnden avsteg från beslutet om öppna nämndsammanträden som togs 2011 samt gjorde tillägg som möjliggjorde allmänhetens närvaro digitalt. Beslut om avsteg från beslutet om öppna sammanträden togs senast 2022-09-19 § 188.

Utifrån en sammanvägd bedömning med beaktande av demokrati, säkerhet och ekonomi föreslår förvaltningen att nämnden erbjuder allmänheten möjlighet att efter föranmälan närvara digitalt på nämndens sammanträden samt att under särskild punkt på föredragningslistan ge allmänheten möjlighet att ställa frågor. Kulturnämndens beslut gäller från och med sammanträde 2023-04-24.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen kan inte säkerställa en trygg arbetsmiljö för nämndens ledamöter i nuvarande sammanträdeslokal vid fysisk närvaro för allmänheten. Att åter öppna nämndsammanträdena för allmänheten och tillåta fysisk närvaro, innebär byte till en större lokal. Förvaltningen har undersökt olika alternativa lokaler internt, inom Göteborgs

Stad och externt. Alternativet att flytta nämndsammanträdena till en större lokal innebär en kostnadsökning på cirka 20 000 kr/sammanträde. För att säkerställa trygghet för politiken innebär allmänhetens fysiska närvaro en ökad kostnad i säkerhetsåtgärder i form av väktare. Att hyra väktare inom stadens ramavtal kostar cirka 2 000 kr/sammanträde.

Att åter öppna nämndsammanträdena för allmänheten och tillåta fysisk närvaro skulle därmed innebära en total kostnadsökning på cirka 22 000 kr/sammanträde, 242 000 kr/år.

Alternativet att erbjuda allmänheten digital närvaro vid nämndens sammanträden skulle inte medföra någon ökad kostnad då sammanträdena kan fortgå i tillgängliga lokaler som möter förvaltningens säkerhetskrav.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Trygghet för politiken

Det är viktigt att tydliggöra roller och ansvar i varje kommun för att kunna stärka de förtroendevaldas trygghet i sitt demokratiska uppdrag. Enligt stadsledningskontoret, avdelning säkerhet och beredskap, är det förvaltningen som bär det yttersta ansvaret för nämndledamöternas säkerhet vid de politiska nämndsammanträdena.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har i samarbete med regeringskansliet arbetat aktivt med att stödja kommuner och regioner med att utbilda, förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda. Under januari och februari 2022 genomförde SKR en enkätundersökning¹ för femte gången till samtliga 310 medlemmar. Resultaten stärker deras bild av att det behövs fortsatt utvecklingsarbete för att tydliggöra kommuner och regioners roll och ansvar i frågor om förtroendevaldas trygghet.

Öppenhet som demokratisk princip

Politiska möten som tillåter allmänheten att närvara främjar demokratisering och transparenta beslutsprocesser. Nämnden har tidigare beslutat om öppna sammanträden som ett sätt att stimulera allmänhetens intresse för kulturpolitiska frågor. Det har också motiverats som ett sätt att visa öppenhet mot medborgarna.

Möjligheten att närvara digitalt på politiska möten har förändrats sedan 2011 med anledning av samhällets generella tekniska utveckling och digitalisering. Utvecklingen av hållbara digitala lösningar har även skyndats på av pandemin och behovet av politiska möten på distans. Ett nämndsammanträde öppet för allmänheten kan på så sätt betyda något annat idag än vad det gjorde 2011.

Digitala lösningar och tillgänglighet

Göteborgs Stads nämnder och styrelser ska i sin verksamhetsutveckling tänka digitalt först, där digitala tjänster ska vara ett förstahandsval². De digitala tjänsterna som erbjuds inom staden ska även vara tillgängliga och inkluderande samt enkla att använda.

Att erbjuda digital närvaro möjliggör öppna sammanträden för medborgare som har svårt att ta sig till och från en fysisk plats, exempelvis medborgare med fysisk

¹ Hot och hat mot förtroendevalda - enkätundersökning 2022 | SKR (länk)

² Göteborgs Stads policy för digitalisering och IT (länk)

funktionsnedsättning. På så sätt kan en sådan lösning öka tillgängligheten för allmänhetens närvaro. Digitala lösningar kan även försvåra närvaron för vissa andra grupper exempelvis äldre eller personer med intellektuella funktionsnedsättningar³. Principen om digitalt först inom Göteborgs Stad medför på så vis vissa inneboende målkonflikter. Förvaltningen kommer att ta fram förslag på lösningar för att underlätta digitalt deltagande på nämndsammanträden för dessa grupper.

Bilagor

1. Protokollsutdrag 2011-05-26 § 104
2. Yrkande från MP, S och V – Yrkande gällande öppna sammanträden 2011-05-26
3. Protokollsutdrag 2022-09-19 § 188
4. Yrkande från V, MP och Fi – Yrkande angående Förslag gällande offentliga nämndsammanträden och allmänhetens närvaro 2022-09-19

³ [Digitalt utanförskap slår mot samhällets svagare grupper | Internetstiftelsen \(länk\)](#)

Ärendet

Förvaltningen bedömer att nämnden behöver revidera tidigare beslut om offentliga nämndsammanträden och allmänhetens närvaro. Säkerhetsläget för politiker har under de senaste åren förändrats och pandemin har visat på nya digitala lösningar som möjliggör andra sätt att närvara vid kulturnämndens sammanträden. För att åter igen öppna nämndsammanträden för allmänheten anser förvaltningen att kulturnämnden behöver ta ett nytt beslut med säkerhetsskäl, finansiella skäl och digital utveckling i beaktning.

Beskrivning av ärendet

Säkerhetsläget för politiker har under de senaste åren förändrats och pandemin har visat på nya digitala lösningar som möjliggör andra sätt att närvara vid kulturnämndens sammanträden. Att åter igen öppna nämndens sammanträden, med allmänheten fysiskt närvarande i befintliga lokaler, utgör en säkerhetsrisk. Förvaltningens sammanställning av alternativa lokaler jämfört med befintliga, visar på en betydligt högre kostnad för nämnden. För att åter igen öppna nämndsammanträden för allmänheten anser förvaltningen att nämnden behöver ta ett nytt beslut med säkerhetsskäl, finansiella skäl och digital utveckling i beaktning.

Kulturnämndens tidigare beslut avseende offentliga sammanträden

Enligt kulturnämndens reglemente § 11 är det upp till stadens nämnder att besluta om att hålla sammanträden öppna för allmänheten. Nämnden beslutade 2011-05-26 § 104 att nämndens sammanträden ska hållas öppna samt inledas med en frågestund där allmänheten får ställa frågor som relaterar till nämndens uppdrag⁴. Begreppet ”öppna sammanträden” innebär att allmänheten har möjlighet att delta under hela sammanträdet.

I och med pandemin och medföljande restriktioner beslutade kommunfullmäktige 2020-04-16 om de juridiska förutsättningarna för ledamöter i kommunstyrelsen och övriga nämnder att, när särskilda skäl föreligger, delta på distans. Under perioden november 2020-juni 2021 beslutade nämnden vid två tillfällen om avsteg från beslutet 2011 om öppna sammanträden.

Nämnden beslutade 2021-05-24 § 129 att återinföra *Frågor till nämnden från allmänheten* i digitalt format från och med sammanträdet 2021-08-30⁵. Beslutet gällde så länge råd och rekommendationer med anledning av covid-19-pandemin kvarstår.

Nämndens ordförande beslutade vid fyra tillfällen under perioden oktober 2021-augusti 2022 om fortsatt avsteg från beslutet 2011-05-26 § 104 om öppna nämndsammanträden samt beslutade om förlängning av beslutet 2021-05-24 § 129 att återinföra *Frågor till nämnden från allmänheten* i digitalt format.

Nämnden beslutade 2022-09-19 § 188 att erbjuda allmänheten möjlighet att efter föranmälan närvara digitalt på nämndens sammanträden samt att under särskild punkt på föredragningslistan ge allmänheten möjlighet att ställa frågor.⁶ Nämnden beslutade även denna gång om ett tillfälligt avsteg från tidigare beslut för att ge nästkommande nämnd möjlighet att besluta i frågan.

⁴ Yrkande från MP, S och V – Yrkande gällande öppna nämndsammanträden

⁵ Yrkande från Fi, V och MP – Möjliggör för allmänhetens frågestund på distans

⁶ Yrkande från V, MP och Fi - Yrkande angående Förslag gällande offentliga nämndsammanträden och allmänhetens närvaro

Både avsteg från beslut om öppna sammanträden och beslut om att erbjuda allmänheten möjlighet att närvara digitalt på nämndens sammanträden gäller till och med 2023-03-31.

Förvaltningens beredning av ärendet

Säkerhet och trygghet

För att förebygga hot, hat och våld mot förtroendevalda är det viktigt att tydliggöra vem som bär ansvaret för ledamöternas säkerhet under nämndens sammanträden. Enligt stadsledningskontoret ansvarar förvaltningarna för säkerheten i situationer kopplande till förtroendevaldas uppdrag i berörd nämnd.

Var tredje förtroendevald inom svensk politisk uppger att de utsattes för trakasserier, hot eller våld i samband med sitt politiska förtroende uppdrag under 2018, enligt Myndigheten Brå⁷. Deras undersökning om förtroendevaldas upplevelser om hot, hat och våld under valåret 2018 synliggör politikens utsatthet i deras demokratiska uppdrag. Pandemin har även visat på behovet av att vara i en lokal som möjliggör offentliga nämndsammanträden där nämndledamöter och förvaltningens tjänstepersoner samtidigt kan arbeta i trygga förhållanden utifrån ett smittspridningsperspektiv.

Kulturförvaltningen bedömer att den nuvarande sammanträdeslokal är för liten och medför en säkerhetsrisk om allmänheten återigen välkomnas in i lokalen.

Finansiella aspekter vid byte av sammanträdeslokal

Kulturförvaltningen har undersökt alternativa lokaler internt, inom Göteborgs Stad och externt. Sammanställningen visar att det inte finns några lokaler internt som uppfyller kraven på en tillräckligt stor sammanträdeslokal, grupp rum för politikens förmöten och teknisk utrustning.

De upphandlade lokalerna som undersökts kostar cirka 22 000 kr/sammanträde inklusive fika, teknisk utrustning och väktare. Det innebär en kostnad på cirka 242 000 kr/år.

Offentliga sammanträden – lokalt och nationellt

För ett mer underbyggt perspektiv har förvaltningen undersökt hur andra kommunala nämnder, både lokalt och nationellt, går till väga i frågan om offentliga sammanträden.

Lokalt

Förvaltningen har sammanställt vilka nämnder inom Göteborgs Stad som erbjuder öppna nämndsammanträden där allmänheten har möjlighet att närvara. Samtliga nämnder inom staden är inkluderade i sammanställningen, förutom valnämnden, se tabell 1.

Åtta nämnder är öppna för allmänheten, varav två endast erbjuder digital närvaro. Kulturnämnden är en av dem som erbjuder digital närvaro. Socialnämnden Sydväst erbjuder digital närvaro i form av en avgränsad punkt på dagordningen, där allmänheten tillåts ställa frågor till nämnden. Idrott- och föreningsnämnden samt nämnden för demokrati och medborgarservice erbjuder öppna sammanträden där allmänheten kan lyssna till nämndens diskussion och beslut, men inte ställa frågor. Samma gäller nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, samt att de endast tillåter allmänhetens närvaro i ärenden som inte handlar om myndighetsutövning eller omfattas av sekretess.

⁷ Politikernas trygghetsundersökning 2019 – Myndigheten Brå (länk)

Socialnämnden Hisingen har öppna sammanträden för allmänheten och nämnden för funktionsstöd tillåter allmänheten att delta och lyssna under mötets gång.

Femton nämnder skriver att de inte är öppna för allmänheten. Av de elva hänvisar ett fåtal till covid-19 som anledning till att nämndsammanträden är stängda, men majoriteten ger ingen vidare förklaring.

Tabell 1 – Nämnder i Göteborgs Stad som erbjuder öppna sammanträden för allmänheten, september 2022

Nämnder inom Göteborgs Stad	Öppna för allmänheten
Arkivnämnden	Nej
Byggnadsnämnden	Ej svarat
Fastighetsnämnden	Nej
Förskolenämnden	Nej
Grundskolenämnden	Nej
Idrott- och föreningsnämnden	Ja
Kommunstyrelsen	Nej
Kretslopp och vattennämnden	Ej svarat
Kulturnämnden	Ja (digitalt)
Lokalnämnden	Nej
Miljö- och klimatanämnden	Nej
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	Ja
Nämnden för demokrati och medborgarservice	Ja
Nämnden för funktionsstöd	Ja
Nämnden för inköp och upphandling	Nej
Nämnden för Intraservice	Nej
Park- och naturnämnden	Nej
Socialnämnden Centrum	Nej
Socialnämnden Hisingen	Ja
Socialnämnden Nordost	Nej
Socialnämnden Sydväst	Ja (digitalt)
Trafiknämnden	Nej
Utbildningsnämnden	Ja
Valnämnden	-
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	Nej
Överförmyndarnämnden	Nej

Nationellt

Enligt SKR:s demokratisektion och statistik från Statistiska centralbyrån (SCB) är det få kommunala nämnder som är öppna för offentligheten. SCB:s statistikdatabas⁸ visar att det är ytterst få kommuner i Sverige som mellan 2018–2022 erbjuder öppna nämndsammanträden för offentligheten, se tabell 2.

⁸ Öppna nämndsammanträden efter kommun, mandatperiod 2018–2022 | Statistiska centralbyrån. (länk)

Tabell 2 – Statistik från SCB om kommunala nämndsammanträden för offentligheten i Sverige 2018–2022

Svarsalternativ	Andel kommuner med öppna nämndsammanträden
<i>Ja, alla nämnder inklusive kommunstyrelse har öppna nämndsammanträden</i>	7,5%
<i>Ja, alla nämnder men inte kommunstyrelsen har öppna nämndsammanträden</i>	1,5%
<i>Ja, vissa nämnder inklusive kommunstyrelsen har öppna nämndsammanträden</i>	17%
<i>Ja, vissa nämnder men inte kommunstyrelsen har öppna nämndsammanträden</i>	16%

Förvaltningens bedömning och förslag

Att återinföra öppna nämndsammanträden för allmänheten att delta fysiskt på plats innebär att nämndens sammanträden behöver ske i andra lokaler. Ett byte av sammanträdeslokal är nödvändig eftersom nuvarande lokal inte möter förvaltningens krav på säkerhet för nämndens förtroendevalda. Att säkerställa en trygg och säker arbetsmiljö för nämnden vid öppna sammanträden innebär en betydligt högre lokalkostnad samt införande av ett begränsat antal invånare som har möjlighet att närvara.

Utifrån en sammanvägd bedömning med beaktande av demokrati, säkerhet och ekonomi föreslår förvaltningen att nämnden erbjuder allmänheten möjlighet att efter föranmälan närvara digitalt på nämndens sammanträden samt att under särskild punkt på föredragningslistan ge allmänheten möjlighet att ställa frågor. Kulturnämndens beslut gäller från och med nämndens sammanträde 2023-04-24.

GÖTEBORGS STADS KULTURFÖRVALTNING

Anna Rosengren

Sofia Lubian

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef för stab, kultur och samhällsutveckling

Övrigt.

§ 104

Öppna nämndsammanträden

YRKANDE

Yrkande MP, S, V angående öppna nämndsammanträden daterat 2011-05-26, som biläggs dagens protokoll (bilaga 3).

Kristina Tharing yrkade på följande tillägg: Ett antal nämndsammanträden förläggs i våra olika institutioner/verksamheter.

BESLUT

1. Kulturnämndens sammanträden ska hållas öppna enligt yrkandet med start första sammanträdet hösten 2011.
 2. Ett antal nämndsammanträden förläggs i våra olika institutioner/verksamheter.
-

Samarbete mellan Röhsska museet och Hammarkullekarnevalen

YRKANDE

Yrkande M, FP, KD angående utvecklat samarbete mellan Röhsska museet och Hammarkullekarnevalen daterat 2011-05-26, som biläggs dagens protokoll (bilaga 4).

Kristina Tharing yrkar bifall till det skriftliga yrkandet.

Thomas Martinsson yrkar avslag till det skriftliga yrkandet.

Ordförande Thomas Martinsson ställde därefter proposition på sitt eget yrkande och Kristina Tharings yrkande och fann därvid det egna yrkande med övervägande ja besvarat.

BESLUT

Yrkandet från M, FP KD avslås.

Göteborgs Stad

Kultur

M, FP, KD reserverar sig mot beslutet i förmån till eget yrkande.

PROTOKOLLSANTECKNING

MP, S, V lät anteckna följande till protokollet: Andemeningen i yrkandet är bra, men vi anser att detta redan finns i institutionernas uppdrag. Initiativet till samarbetet är föredömligt och vi uppskattar att det förekommer.

Val av ledamöter till namngivning av spårvagn

Nämnden har att utse två ledamöter, som tillsammans med Göteborgs Spårvägars presidium, årligen namnger en av stadens spårvagnar och utser mottagare av Göteborgs Spårvägars kulturpris.

BESLUT

1. Kulturnämnden entledigar Mirzet Tursonovic (M) som ledamot.
2. Kulturnämnden utser Toni Orsulic (M) som ledamot i gruppen för namngivning av spårvagn t o m 2014 .

Trevligt firande av årets kulturstipendiater

Beatrice Toll informerade om ceremonin på Börsen när årets kulturstipendier delades ut. Kristina Tharing beklagade att få nämndledamöter deltog. Beatrice Toll föreslog att nästa års ceremoni läggs i anslutning till ett nämndsammanträde.

Medborgarceremoni 6 juni

Thomas Martinssom hälsade alla välkomna till årets medborgarceremoni den 6 juni i Slottsskogen, kl 11-13.

Deltagande anmäls till Nils Tengdahl.

Göteborgs Stad
Kultur

Vid protokollet

Nils Tengdahl

2011-05-31

Ordförande

Thomas Martinsson

Justerare

Kristina Tharing

Yrkande (MP), (S), (V)
Kulturnämnden 2011-05-26

Yrkande angående öppna nämndsammanträden

Vi vill öppna kulturnämndens ordinarie sammanträden för allmänheten. Allmänhetens intresse för kulturpolitiska frågor skulle kunna öka om dörrarna öppnades, och principiellt sätt bör sammanträdena vara öppna för att bland annat främja ökad demokratisering och insyn i offentliga ärenden och överläggningar samt dessutom visa öppenhet gentemot medborgarna. Tidigare erfarenheter visar dessutom att öppna sammanträden är hanterbara och inte påverkar nämndens arbete negativt. Punkter som inte kan hanteras vid öppet sammanträde av exempelvis sekretesskäl kan förläggas sist på dagordningen.

Utöver det öppna sammanträdet bör även varje nämndmöte inledas med en allmän frågestund relaterat till Kulturnämndens uppdrag, omfattande upp till en halvtimme beroende på intresse.

KULTURNÄMNDEN FÖRESLÅS BESLUTA

Att Kulturnämndens sammanträden hålls öppna enligt ovan med start första sammanträdet hösten 2011

Förslag gällande offentliga nämndsammanträden och allmänhetens närvaro

§ 188, 0595/22

Beslut

I kulturnämnden

Kulturnämnden gör avsteg från beslut 2011-05-26 § 104 avseende öppna sammanträden, innebärandes att:

- a) Kulturnämnden beslutar att erbjuda allmänheten möjlighet att efter föransmälan närvara digitalt på nämndens sammanträden. Under särskild punkt på föredragningslistan ges allmänheten möjlighet att ställa frågor.
- b) Kulturnämndens beslut är tillfälligt och gäller från och med 2022-10-24 till och med 2023-03-31.

Handlingar

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande 2022-09-09.

Yrkande 2022-09-19 från (V), (MP) och (Fi) enligt bilaga 3 till protokollet.

Yrkanden

Under överläggningarna i ärendet yrkar andre vice ordförande Grith Fjeldmose (V), Lars Edmar (S), Lillemor Williamsson (D) samt ordförande Ann Catrine Fogelgren (L) bifall till yrkandet från (V), (MP) och (Fi).

Ordförande Ann Catrine Fogelgren (L) ställer yrkandet från (V), (MP) och (Fi) under proposition och finner att kulturnämnden bifaller detsamma.

Dag för justering

2022-09-26

**Utdrag ur protokoll
Kulturnämnden**

Sammanträdesdatum: <!sammanträdesdatum>

Vid protokollet

Sekreterare

Stina Borrman

Ordförande

Ann Catrine Fogelgren

Justerande

Grith Fjeldmose

Kulturnämnden

Yrkande

(V, Mp, Fi)

2022-09-19

Ärende 16

Yrkande angående Förslag gällande offentliga nämndsammanträden och allmänhetens närvaro

Förslag till beslut

I kulturnämnden

1. Kulturnämnden gör avsteg från beslut 2011-05-26 § 104 avseende öppna sammanträden, innebärandes att:

- a. Kulturnämnden beslutar att erbjuda allmänheten möjlighet att efter föranmälan närvara digitalt på nämndens sammanträden. Under en särskild punkt på föredragningslistan ges allmänheten möjlighet att ställa frågor.
- b. Kulturnämndens beslut är tillfälligt och gäller från och med 2022-10-24 till och med 2023-03-31.

Yrkandet

Politiska möten som tillåter allmänheten att närvara främjar demokratisering och transparenta beslutsprocesser. Nämnden har tidigare beslutat om öppna sammanträden som ett sätt att stimulera allmänhetens intresse för kulturpolitiska frågor. Det är ett sätt att inkludera medborgarna i demokratiska processer. Möjligheten att närvara digitalt på politiska möten har förändrats sedan 2011 med anledning av samhällets generella tekniska utveckling och digitalisering och framför allt har utvecklingen av hållbara digitala lösningar skyndats på av pandemin. Att erbjuda digital närvaro möjliggör även öppna sammanträden för medborgare som av olika skäl har svårt att ta sig till och från en fysisk plats.

Grundläggande vill vi Rödgrönrosa att våra sammanträden ska vara öppna för såväl fysisk som digital närvaro men vi förstår också förvaltningens argument kring säkerhetsrisk och lokalkostnader. Därför håller vi med om att beslut om fysisk närvaro för allmänheten får anstå till dess att budgeten för 2023 har tagits och en ny nämnd är på plats.

